

IV. évfolyam, 22. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre . . . . . 12 korona
Félévre . . . . . 6 korona
Negyedévre . . . . . 3 korona
Egyes szám ára . . . 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtök reggel.

HATÁRŐR

== UJVIDEK, 1908. ==
március 15. vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petőfi-utca 47. sz.,
ahová a lap szellemi és anyagi rés-
szét illető közlemények intézendők
Ilyen közleményeket és megkeresé-
seket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Hatvan év. Március 15-ike.

Nemcsak eszmei, vallási és isteni értelemben, de politikai tekintetben, a *nemzetek életében is van feltámadás!*

Midőn a nagy Ébresztő: gróf *Széchenyi* István azt mondta, hogy álomkórásban dermedez nemzetünk, a magyarnak állapota már több is volt mint álomkórás: szinte teljes halál; s viszont ő benne több mint orvos: szinte a halottakat feltámasztó Mester szólalt meg nemzetét felrázó, feltámasztó szavaiban. midőn azt hirdette, hogy Magyarország nem volt, hanem lesz. De nemcsak feltámaszt életben és tart bennünket, visszahódítja — mint egykor Árpád Attila birodalmát — veszni indult nemzetiségünket, megerősíti tétovázó önbizalmunkat. Szavainak hallatára megmozdul az egész magyar társadalom; megzendül nyelvünk, a lenézett, a félreértett, az elhanyagolt a nagyok palotáiból számkivetett magyar nyelv; jogába lép, hódítani kezd mindenütt: az országgyűlésen, a törvényekben, a költők lantján s a nép. dalain! A magyar most már nemcsak *élni, de élni akar!*

Hisz eljött az ébredés szelleme, bele lehelt a keblébe melegét, visszaadta őseréje büszkeségét, mert felvirradt végre a *népszabadság* aranysugáros tiszta, tavaszi napja; s miként a növényzet megmozdul s kikél téli sirjából a tavaszi szellő erőt adó langy fuvalmára, úgy van ez a népek életében is, a nemzeti vágyak és eszmék világában: a népszabadság éltető napja kihozza őket sirjaikból s ők a feltámadás fenségét ismétlik meg, csodájára testvéreiknek, ijedelmére elleneiknek, csodákat hirdetnek és csodákat mutatnak a világnak!

Igy jöttek meg a mi tavaszi feléledésünk napjai is ezelőtt 60 évvel, *1848. március 15-ével*; s melyik magyar szív nem érez melegebben, nem dobban hevesebben e nagy napok évfordulóján, a nagy nemzeti ébredés tavasznapjaira visszagondolva?!

Rég volt már, hisz már a második félszázadból is leróttunk egy évtizedet a mai nappal — s mégis, mily közelről ragyog bele lelkünkbe e napok fénye s mégis mint melegít emlékezetök!

Hogy mit ünnepel a hazafias nemzeti kegyelet a nagy március Idusának emlékezetével, a történelem örök betűkkel már rég feljegyezte; a napi sajtó ezernyi és ezernyi hasábjai még mindig hirdetik. Köztudatban vannak e nagy napnak minden percei, a szereplőknek minden szava, bennünk élnek újból és mindörökké a lelkesült néptömeg érzelmei s lelkünk és képzeletünk előtt elevenen sorakoznak a dicső márciusi ifjak alakjai: amaz idők legendaivá vált főszereplői; most elég, ha felmagasztosult lélekkel kiáltjuk, hogy az a nap a „*szabadság, egyenlőség és testvériség*”-nek, a *szabad szónak*, egy szóval a *népszabadságnak születésnapja* volt, melyre míg magyar él, hálával kell visszaemlékezni minden magyarnak!

A mai napon azonban, midőn a nagy napra immáron 60 év elmúltával tekintünk vissza s úgy társadalmi, mint politikai életünkben annyira megváltozott viszonyok közé vittük fel magukat, talán nem lesz indokolatlan, sőt szükséges, hogy e körülmények kiemelésével a közérzés hű tolmácsolói legyünk: *fokozottabb mértékben s tisztább örömmel ünnepelhetünk*. Most, midőn nemzeti vágyaink és reményeink szebb jövőre virradtával, az örömbé és ünneplésbe nemzeti politikánk diadala révén nemzeti önbizalmunk, méltóságunk s nagy jövőnknek megfelelő erőnk is kifejezésre jut, igen is tisztább ami örömmünk, mert hisz nemzeti eszméinkkel nemzeti kormányunk a sokáig csak álmodott, most pedig teljesen valóra vált diadalát is ünnepli!

És itt állapodjunk meg egy kevésbé; s próbáljuk meg körvonalozni, hogy mi az, amiben ma már több az ébredés nagy napján való vonatkozással a mai aera ünneplésének jelentősége, mint a múltban. A mai aera ünneplése történeti jelentőségben évről-évre növekszik, fokozódik!

Fokozódik pedig azért, mert *nemzeti politikánk diadalával* egy nagy, egy történeti fontosságú politikai tény lett revalálva s immáron politikai igazsággá emelve!

Ugyanis nemzeti politikánk diadalra jutása előtt a legtisztább és legnyugodtabb politikai elmék előtt is felmerült — *felmerülhetett*, a kérdés hazánk és nemzetünk jövőjét illetőleg s a 48 as nagy politikai vívmányok szempontjából, hogy helyes volt-e eltérni annyira a Széchenyi által megindított s az ő politikája által képviselt közgazdasági és kulturális iránytól, mely szerint tegyük előbb gazdaggá, művelté s így hatalmassá a nemzetet s a politikai függetlenség magától meg fog jönni; helyes volt-e ezt kevesleni a nemzetnek s Kossuth vezérségét elfogadva: előbb a tisztán politikai, illetve függetlenségi alapot biztosítva, ez alapon akarni megteremteni az új Magyarországot! Vagy talán célravezetőbb lett volna mindvégig Széchenyit követni?!

Hát éppen ez a *mai aera nemzeti politikájának a legnagyobb diadala* s a mai nemzeti ünneplés magasabb történeti fokozata az idők és események evolúciójában, hogy ez a kérdés úgy szólván megszűnt! Igen, megszűnt politikánk ez a régi, nagy és nehéz kérdése, mert ha valaha uralomra jutott párt egyesíteni tudott két üdvös irányt, akkor a mai nemzeti korszaké a dicsőség és a siker érdeme, hogy mindazt, ami a nagy Széchenyi elveiből és eszméiből a közgazdasági emelkedésre, a nemzeti meggazdagodás forrásaira: a hitelre, a nemzeti munkára és iparra, a forgalom és kereskedelem emelésére vonatkozik: a később Kossuth Lajos által ellenében megindított nemzeti és függetlenségi politikának elveivel és eszméivel a jelenben összhangba hozni, sőt egyesíteni és összeforrasztani tudta! Méltó és nagy képességű *vezérek és harcosok* viszik tovább most ennek a nagy és szerenésesen megoldott feladatnak küzdelmeit s a nemzet emelt fővel s tántorithatatlanul követi vezéreit a nagy munkában, a helyes uton haladva, a mi így eddig semmiféle pártnak és semmi hatalomnak nem sikerült!

Ezt a gondviselés a mai politika győzelmes útjának s a mai vezéreknek tartotta fenn!

S ezért zavartalanabb, ezért tisztább és fokozottabb most a nemzet minden igaz fiának ünneplése a márciusi nagy napokon; a mai március Idusán nagy ellentétek kiegyenlítését, *nagy törekvések egyesülését* látja a nemzet!

Igaz, hogy ujjaalakult nemzeti létünkben most újabb gondok terhe kezd nyomaskodni reánk, újabb vészeket rejthető felhők kezdik környékezni nemzeti politikánk láthatárát, de most, az ünneplés érzelmei között: ezektől fordítsuk el egyelőre tekintetünket; a későbbiekre nézve pedig bizzunk a gondviselésben, bizzunk önmagunkban!

A márciusi ifjak — s később az öregek is megmutatták, hogy nemcsak diadalittas néparadatot vezetni, lángszavakkal lelkesíteni és izgatni tudtak, hanem mikor eljött a válság nagy és nehéz ideje, cselekedni, szenvedni, mindenről lemondani és meghalni is tudtak a szent ügyért! — *Tegyük mi is így s ne féljünk a jövőtől!*

Parcsetiich Vince.

Március 60. idusának megörökítése Ujvidéken.

A március 15-i ünnepély programjának egyik pontjával gróf Teleki Arvéd nagydíjazott, szeretett képviselőnk fogadtatása és jelenléte is fel volt véve s úgy az ünnepély-rendező bizottság, mint a város polgármestere külön meghívóban kérték föl az ünnepélyen való megjelenésre. A program ezen pontja, sajnálatunkra eszik s mégis ennek kapcsán nagy örömhírral szolgálhatunk a város közönségének. Ugyanis gróf Teleki, aki mint a tettek és komoly munka embere mindenemű ünnepeltetést kerülni óhajtott és az ünnepélyen személyesen meg nem jelenhet, a nagy naphoz méltó, maradandó emléktettal bizonyítja Ujvidék város iránti meleg érdeklődését, jóindulatát. A nagy évforduló örök emlékezetéül egy Kossuth Lajos szobor létesítésének válik kezdeményezőjévé és e célra 1000 koronát adományoz.

Gróf Teleki Arvéd tette készségét, felekölt, hazafias és magasztos gondolkodását minden szónál ékeesebben hirdeti az a sürgöny, melyet a meghívó válaszképp Szalay Lajos kir. tanácsos polgármesterhez intézett s melyet a következőkben közlünk:

"Akadályoztatásom folytán nagy sajnálatomra személyesen nem lehetek jelen, de szívvel-lélekkel ott vagyok az engem oly szívesen hívó város közönsége körében, mit azzal sürgősen közölni kérek; úgy szintén azt, hogy ezen nagy évforduló örök emlékezetéül és a város hatalmas terei valamelyikének díszítésére egy Kossuth Lajos szobor céljára egyezer koronát adományozom."

Március 15-ére.*)

KOSSUTH.

Irta: Balla Miklós.

— Jogositott közlemény. —

Midőn fölöttünk elborult az égbolt,
Kigyult egy csillag — nem lesz soha mása! —
Jós próféták kiolvasták belőle:
Megg született a nemzet Messiása:

S zarándokolva jártak bölcsőjéhez
— Nem királyok — elárvult nemzetek,
Testvérrabszolgák, kiket éjben élni
Kárhoztatott siralmas végzetek...

És évről-évre nőtt a glóriája,
Besugározva a sötét eget.
De hogy végre a nap is felragyogjon:
Elűzte róla hát a felleget!

Az volt a harc! a sötétség — s pokollal.
Ádáz tusa — fenséges diadal!
A győzelmekből elég volt a kezdet:
S egyszerre máris derengeni kezdett.

Am folyt a harc — s a mikor azt izentő,
Hogy elfogyott, elhullt a regimentje:
Csatára szállt agg, ifju — bárha félholt,
S kaszát ragadt, akinek kardja nem volt!

*) A fővárosi színházak ünnepi prologusa.

zok, mit, remélem, városszerte és ország-szerte nagyobb adakozás fog követni, hogy függetlenségünk eszméjét megtestesítő szobor hazánk déli védőbástyájáról mielőbb hirdethesse, amiről soha megfélekednünk nem szabad. Teleki."

Március 15-ének

megünneplése.

Istentisztelet. Délelőtt 1/2 9 órákor ünnepélyes istentisztelet a belvárosi rom. kath. plébánia — templomban; ugyancsak istentisztelet tartanak d. e. 9 órákor az ág. ev. és 10 órákor az ev. ref. templomokban.

Ifjusági ünnepély. Délelőtt 10 órákor a helybeli magyar iskolák — a kir. kath. magyar főgimnázium, felső kereskedelmi, áll. polgári fiu- és leányiskolák — egyesült ünnepélye a Mayer-vigadóban, a következő műsorral:

1. Hymnus. Éneklé az összes ifjuság.
2. A „carthagói harangok”. Melodráma Kozma Andortól. Zenéjét szerző Ivánka Zoltán. Szavalja *Kollós László* főgimn. VIII. o. t. Zongorán kíséri *Kassovitz Rezső* V. o. t.
3. „Árpád sirja” Tóth Kálmántól. Zenéje Kapi Gyulától. Éneklé a felső keresk. iskola vegyeskara.
4. Ünnepi beszéd. Tartja *Pekló Károly* főgimn. VIII. o. t.
5. „Mi a haza” Ábrányi Emiltől. Szavalja *Jörök József* polg. isk. IV. o. t.
6. „Petőfi szobra”. Melodráma. Szövege Szepessy Lászlótól, zenéje Karner Istvántól. Szavalja *Klein Jóna* polg. leányisk. III.

És a rozsdás vas, aratva a rendet,
Mind jobban-jobban tündökölni kezdett!
S hogy a vértől homályosult a szablya:
Beragyogta a szent Szabadság napja!

... De jött Világos s Arad golgotája...
Reánk szakadt a zsarnokság igája...
Te számúzve: atyátlan árva lettünk;
És visszanyerve véggkép elvesztettünk...

Nem foly többé a könynek olyan árja,
Mint Érted sirt el nemzeted, az árva.
Nem lesz oly gyász, mert nem lesz oly halott,
Minőt a sors Benned nekünk adott!...

Atyánk! Ki ott állsz Isten trónja mellett,
Órizz, hogyha már meghódolnunk kellett!
A Te népednek végzete: alázat,
Bár szive töle vérzik, forrong, lázad!

Lásd: szoborban sem áll fönn emléked!...
De tartósbat emelt szívébe néped,
Mint a kohóknak érci ontánának,
Mint márványföldje egész Kárrának!

Óh, bizz e népben, — mely bár nem a régi,
De ha még egyszer izenhetnél néki:
Elmenne mind, mint akkor sikra szállott,
S véggkép kivinná a szent Szabadságot!

b) oszt. tanuló, zongorán kíséri *Steiger Frigyes* tanár. A „Talpra magyar”-t mint karbetétet éneklé a polg. leányiskola énekkara.

7. „Knyáz Potemkin”. Kis Józseftől. Szavalja *Csejthey István* felső keresk. isk. felső osztály tanuló.

8. Szózat. Éneklé az összes ifjuság.

Diszközgyűlés. Délelőtt 1/2 12 órákor törvényhatósági diszközgyűlés a városháza nagy tanácstermében, melyen az elnöki megnyitó után Bozsenik Béla tvh. biz. tag mondja az ünnepi beszédet s a dalárdák együttes énekben a Szózat-ot adják elő. A diszközgyűlés termében csak meghívóval, a karzaton pedig csak belépti jeggyel lehet megjelenni.

48-as honvédek megvendégeltetése. Déli 12 órákor a még életheben levő ujvidéki 48-as honvédek — névszerint: Budimir Ferdinánd 48-as főhadnagy, Böröcz István, Csajka István, Balog Antal, Madaczky István és Koberczky Pál, a „fehér ökr” c. vendéglőben a város által megvendégeltetnek.

Kivilágítás. Esti 7—8 óráig a város kivilágítása.

Estély. Este 8 órákor a helybeli magyar dalegyetek — Ujvidéki Dalárda, Magyar Daloskör, Ev. ref. Vegyeskar — közreműködésével rendezett estély a Mayer-szálló vigadó-jában a következő műsorral:

1. Szózat. Éneklé az ujvidéki dalárdák közösen.
2. Endrődi Sándor — Ógyek: „Rákóczi marsa”. Éneklé az Ujvidéki Dalárda.
3. Hubay — Petőfi: „Csatadal”. Éneklé az Ujvidéki Dalárda.
4. Ábrányi Emil: „Március 15”. Szavalja Lengyel Henrik polg. isk. tanár.
5. „Talpra magyar”. Éneklé az ujvidéki dalárdák közösen.
6. Hazafias dalok. Éneklé a ref. vegyeskar tagjai.
7. Magyar népdalegyveleg Lányi Ernőtől. Éneklé az Ujvidéki Dalárda.
8. Hymusz. Éneklé az ujvidéki dalárdák közösen.

Hangverseny után tánc.

Belépti díj az estélyre 40 fillér. A bevétel a helybeli agg honvédek felsegélyezésére fordítatik.

Az estélyen csupán belépti jegyekkel lehet résztvenni, amelyek elővételben Dr. Piukovich Sándornál, a helybeli függetlenségi és 48-as párt titkárnál és este a pénztárnál kaphatók.

A délelőtti ünnepélyre a függetlenségi és 48-as párt tagjai reg. 8 órákor gyülekeznek Mayer vigadótermében s innen a párt 48-as zászlója alatt vonulnak a templomokban tartandó istentiszteletre, az ifjusági ünnepélyre és a diszközgyűlésre.

BOGDÁNY és **TÁRSA**
UJVIDÉK,
Vármegye-utca 5.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurbanban) 988.

A függetlenségi és 48-as párt választmányának ülése.

**Bizalom a pártelnököknek.
Nyílt szavak.**

Az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt választmánya f. hó 12-én este 8 órakor rendkívüli ülést tartott. Az ülés legfontosabb tárgya a pártot és két elnökét az utóbbi időben bizonyos oldalról ért támadások ügyében való állásfoglalás volt. Ügyvezető alelnök dr. Deák Imre előadja, hogy az utolsó városi közgyűlés egy hatodik gyógyszer-tár felállítását határozta el és ennek engedélyzése céljából felirt a belügy-miniszterhez. Ezen határozat ürügyül szolgált egy embernek arra, hogy a függetlenségi párt kötelékéből kilépjen, a pártot és két elnökét egy nyílt levélben megtámadja. A levél hamis és valótlán premiszákból kiindulva, valótlán tények elsorolásával igyekszik indokolni irójának rettenetes elhatározását. Haragszik a nyílt levél írója a pártra és két elnökére, mert a 6. gyógyszer-tár megszavazását állítólag pártkérdéssé tették és mert egyik pályázó mellé álltak. Mind a két ok hamis, valótlán. Sem pártkérdéssé nem tették a dolgot, de nem is ajánlt a párt a pályázók közül bárkit is, akár a közgyűlésnek, akár a belügyminiszternek. Ilyen alaptalan, rosszhiszemű támadással szemben úgy a párt, mint két elnöke reputációja érdekében szükségesnek tartja, hogy a párt választmánya állást foglaljon. Erre a választmány több tagjának hozzászólása után egyhangulag következő határozatot hozott:

„Az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt választmánya a párt elnökeit: Balla Árpád és Bozsenik Béla urakat ért alaptalan és rosszhiszemű támadásokat a legérellyesebben visszautasítja, egyben tökéletesen bizalmukról és ragaszkodásukról biztosítja őket.

Ezen határozat a párt elnökeivel és a párt vezérével, Dr. Balla Aladár főispán úrral írásban is közöltetik.

Ujvidék, 1908. márc. 12.

Az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt választmánya.

A függetlenségi párt választmányának ezen egyhangulag hozott határozata, míg egyrészt általános tetszéssel találkozott — hiszen két közbecsülésben álló vezető tagját juttatta méltó elégtételhez —, mégsem volt helyénvaló. Mert hiszen aki tudja és ismeri az ujvidéki viszonyokat, az teljesen feleslegesnek fogja tartani, hogy a mikor 35000 ember közül egy — egyetlen egy — attól tart, hogy a városi közgyűlés által megadni javasolt gyógyszer-tárral is úgy járunk mint Budapestben azelőtt szokás volt, (amiről bizonyára neki is tudomással kell bírnia), hogy egy-egy gyógyszerész két-három gyógyszert szerzett meg és utóbb búsás jövedelemmel eladván,

jó üzlethez jutott, — és emiatt e feletti elégedetlenségének színes köpönyegbe takarva egy ujvidéki lap nyílttéri rovatában kifejezést ad; hogy ezért egy hatalmas erkölcsi testület összeüljön és egy ilyen helyről ilyen érdekből történt támadásért vezéreit üdvözölje. Tény az, hogy Altwirth József, aki eddig mindig a nekünk kedves Ausztriában lakott és csak rövid idő óta lakik Ujvidéken, megharagudott azért, mert a városi közgyűlés elhatározta az őt (koalíción kívül álló) patika tulajdonos mellett egy új gyógyszer-tár felállítását. Tény az, hogy egy lap, melynek háta mögött senki sem áll — ha van valaki, annak jelentkeznie kell, — Altwirth nyilatkozatának az előírt taksa lefizetése ellenében, hasábjait megnyitotta. Már most, hogy ezért az Altwirth-féle támadásért — bár Ámon Pál dr. plébános úr gratulált is Altwirthnak „sikerdús“ fellépéséért — egy párt választmánya szükségesnek tartja gyűlésében a megtámadottakat megvédeni, csak abban az egy esetben tudók megérteni, ha a függetlenségi párt választmánya abból az elvből indult ki, hogy itt „hát mögötti dolgozás“-ról van szó. De ebben az egy esetben is csak megérteni, de nem helyeselni. Mert hiszen gyenge emberek gyarlósága az, hogy szidnak, ócsárolnak egy rendszert — de bizonyos respektussal és félelemmel; s míg jobb kezükkel sárral dobálják meg, a ballal kalapot emelnek. Hiszen nem kell manapság a politikai küzdőtér porondján Cátókat keresni, emberek vagyunk, tévedhetünk; de nem határozatot hozni, hanem csak undorodni lehet, mikor azt látni, hogyan bujkálnak emberek a nagyképűsködés és álerköles sokat takaró köpönyegébe és jelszavakkal dobálódzva mint akarják az önérdékkel telt talyigájukat jóhiszemű emberek segítségével a kátyúból kiemelni; hiszen csak iszonyodni lehet, mikor hallja az ember a sörös-kancsók társaságában elhangzó gyanúsításokat és látni, mint röppentik a nyílt porondon állók ellen a rágalom mérgezett nyilait, akkor nem határozatot kell hozni, hanem vagy csöndes megvetéssel napirendre térni, vagy hatalma, erkölcsi ereje és becsülete tudatában odakiáltani a sötétben bujkálókhoz: hát legyen harc! Határozat, — alkossa azt meg bármily testület bármily indokból, — nem használ az ilyen egyénekkal szemben, hanem csak az, hogy kikényszerítik a nyílt térre, a forumra, ahol mindent látnak és mindent hallanak és ott kiáltani feljűk: csülökre legények!

HIREK.

Katonai szemle. Brabecz Gyula honvéd ezredes ezredparancsnok e hó 12-én ide érkezett s másnap beható szemlét tartott a helybeli honvédszázalaj felett. Brabecz ezredes nemcsak teljes megelégedését és elismerését fejezte ki a tapasztaltak felett, hanem kitüntető módon és szavakkal dicsérte meg a zászlóaljot, főleg annak kiváló, derék parancsnokát: Kleszky Ottó alezredest.

Április 1-én

a Mayer nagyszálló Vigadótermében

Fráter

Loránd

és

TARNAY ALAJOS

Haugversenye

Jegyek elővételben csak Herger

Ágoston könyvkereskedésében.

BLUZZKÜLÖNLEGESSÉGEK

KRÓN KÁROLY FIA

DIVATÁRUHÁZÁBAN

UJVIDÉKEN.

képviselőtestületnek a megye által is pártolt határozatát s az eddigi algináziumnak főgimnáziummá való kiegészítését megengedi olyképp, hogy a jelenlegi gimnáziumi épületet a község közpénztára terhére kibővítteti s a község az eddigi 2600 korona évi díj helyett 4800 koronát fizet, a többit az állam pótolja.

Bontják a régi városházát. Szabadka városa tudvalevőleg új városháza építését határozta el. A nagy költséggel épülő és mindenestre impozánsnak ígérkező városháza építésének munkálatai e hó 9-én kezdődtek meg, amikor kezdetét vette a régi, ódon szerű épület lebontása.

B. Bodrog vm. állategészségügye márc 4-én. Vezettség: Apatin 1, Szenttamás 1, Sajkásszentiván 1, Tiszakálmánfalva 1, Magyar-kanizsa 1, Bezdán 1 udv. — Takonykór és bőrféreg: Cservenka 1 udv. — Rühkór: Péterréve 1, Csantavér 1, Szabadka 1 udv. — Sertésorbánc: Hódság 3 udv. — Setésvész: Bácsalmás 1, Mátételke 1, Regőce 2, Ujverbász 1, Zenta 1, Szabadka 1 udv.

A ki egészségét meg akarja óvni, az okvetlen szívelje meg a mai számukban megjelent „Lysoform“ című hirdetést és rendelje meg az ottan felemlített könyvet.

Magyar festők művel Ujvidéken. A magyar kultúrának legszébb virága a művészet. Irodalmunk, zenénk, színészetünk is óriási léptekkel haladt előre az utolsó negyedszázad alatt, de képzőművészetünk határozottan európai nivóra emelkedett s kiállja a versenyt a művelt Nyugat akármelyik nemzetének művészetével is. Még szédítőbb lehetne azonban ez a haladás, ha művészetünk utat találna a művelt középosztály szélesebb rétegeibe is. Modern fiatal, festőművészeink mind nagyobb arányokat öltő művészeti produkciója nem talál piacot és így munkáikat nem értékesíthetvén, nélkülözik azokat az anyagi feltételeket, melyek nélkül a legnagyobb tehetség sem fejlődhetik. Közönség és művészet így egymástól távol élven s minden egymásra utaltságuk mellett sem találhatván meg egymást, nem fejlődhetik kellőképp a műzítés, nem találhat támogatásra a fiatalabb festőnemzedék s nem juthat olcsó, de amellett igazi műtermékekhez a község. E hiányokon segíteni, a művészeket és a községet közelebb hozni egymáshoz, az olcsó, de artisztikus műtermékek minél szélesebb néprétegeket meghódítani! — ez a legújabb művészeti vállalkozás, a Magyar Művészet Műkereskedés célja s egyben programja. Első sorban ki kell szorítani azokat a silány külföldi olajnyomatokat és művészietlen reprodukciókat, melyekért annyi magyar pénz vándorol külföldre s ugyanilyen mérsékelt áron kizárólag magyar festők eredeti olajfeszményeit kell bevinni a község közé. A magyar művészet népszerűsítésének, a modern fiatal festőművészek támogatásának, a műzítés fejlesztésének és a magyar lakás művészeti feldisznítésének ez az egyetlen útja. E cél elérésére a vállalat a modern festők műveiből esetről — esetre, a község támogatásának és érdeklődésének arányában *kidíltásokat* rendez a vidék egyes nagyobb kulturális gócpontjai sőt, amennyiben lehetséges, állandó kiállítási helyiségeket tart fenn a fővárosban, de fő tevékenységét arra fordítja, hogy a magyar festők műveivel magukat az egyes művásárlókat keresi föl. Az új üdvös és hazafias kulturális intézmény elnöke gróf Vay Péter pápai praelátus, a kiváló aesthetikus és műtörténész, művészeti igazgatója dr. Rózsa Miklós, az ismert művészeti író, ügyvezető igazgatója Füredy Károly, műtárosa Honti Nándor festőművész. A vállalat ügyvezető igaz-

gatója, Füredy Károly legközelebb városunkba is ellátogat a művészet propagálására s mi már eleve is műszerető közönségünk meleg jóindulatába ajánljuk a szép és eszményi célú vállalkozást.

Szabadka—Gombos—Palánkai helyiérdekű vasut részvénytársaság. A Hazai Bank Részvénytársaság helyiségében e hó 7-én tartotta alakuló közgyűlését a Szabadka—Gombos—Palánkai helyiérdekű vasut részvénytársaság, mely a Szabadkáról Cservenkán, Hódságon és Bácsordáson át Gombosig és Bácsordástól Palánkáig vezető helyiérdekű vasut építésére és üzembetartására alakult. A kereskedelemügyi magyar királyi minisztérium képviselőjében Finác Béla dr. miniszteri titkár jelent meg a közgyűlésen. A társaság elnökévé a közgyűlés Vojnich István bárót, alelnökévé pedig Kelemen Gyula igazgatót választotta meg, majd 16 igazgatót választott. E 134 kilométer hosszú vasut kiépítésével az egyik legtermékenyebb és legnépesebb nagy területe fog *Budapesttel és Fiumével* a legrövidebb uton összeköttetni. Az új vasut előreláthatólag még ez év folyamán lesz a közforgalomnak átadható. Az igazgatóságba Szabadka város és Bácsbodrog vármegye törvényhatósága is küld ki tagokat.

A „Zenélő Magyarország“ közismert zenemű folyóirat 354. füzeté újra a legjobb s kedvelt zongora újdonságokat közli, mint: I. „Hallja maga gazda uram“ és „Huzzad cigány, ne sajnáld a kezedet“, két pompás magyar nótát. II. Bodor Ernő „Végrendelet“ Br. Eötvös József gyönyörű költeményére szerzett műdalát. III. Böhm Andor talp alá való remek „Demokrata csárdás“-át. IV. „A szélmalom“ című érdekes jellemdarabot „Mann D.-től. Elismert tény, hogy annyi zeneművet s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló újdonságait csak 6–8 koronáért szerezhetni meg külön kiadásokban, amennyit egy füzeté ad e pompás zeneműfolyóiratnak, mégis rendkívül el-

terjedtsége miatt 6 korona félévi előfizetésért 12 ily gazdag tartalmú füzetet s azon felül a 20 kiváló beceses, 40 korona bolti árt képviselő, zenemű újdonságot tartalmazó „Xusvételi zenealbum“-ot teljesen ingyen adja féléves előfizetőinek. Előfizetések a most folyó január—júniusi félévre a „Zenélő Magyarországnak“ (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalához, Budapest, VIII. József-körut 24. intézendők.

Oskos és „Henneberg“-selyem 75 kr. tól; **Kookás** és „Henneberg“-selyem 75 kr. tól; **Shantung** és „Henneberg“-selyem 75 kr. tól; **Armúno** és „Henneberg“-selyem 75 kr. tól; **Selyem** és „Henneberg“-selyem 75 kr. tól; **Minta** postafordultával. **Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.**

Nyilt-tér.

Még a törzsasztalomtól is elmaradtam,

mert a dohányzás és a füstös levegő nem tett jót. Köhögés, elnyálkásodás, gyomorégés — ez volt a következménye. De ha egybe sincs az embernek és akkor még a törzsasztalt is nélkülözze — ez nem élet. És ekkor az erdész egyszer egy skatulya Fay-féle valódi szodrii ásvány-pasztillát adott nekem és próbát tettem. No és most? Látja, milyen jól esik rekem a pipa és a sör és jobban érzem magam, mint bármikor ezeltűt. Az ok: Fay valódi szódenije. A ki okos, utánoz engem. Kapható 1 K 25 fillért minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvízkereskedésben.

Főraktárak Budapest: Egger Leó dr. és Egger J. VI., Váci-körut 17., Kochmeister Frigyes utóda, V., Holv-utca 8., Thalhammer és Seitz, V., Zrínyi-utca 3., Török József, VI., Király-utca 12.

KALOGÉN
BRÁZAY SÖSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ ★

HIRDETÉSEK.

Löwy Mátyás és Társa cég

ujjonnan megnyílt

Divatáruház az „Örangyalhoz“

Ujvidék, Főter, az „Erzsébet“ szálloda épületében.

Mély tisztelettel értesíti a n. é. községet, miszerint az összes

tavaszi és nyári újdonságok

bel- és külföldi különlegességek, gyapjuselyem-, bel- és külföldi különlegességek, francia de Lainek és batistok, angol zefrek, rendkívül nagy választékban beérkeztek és saját érdekében áll a mélyen tisztelt vevőknek szükségletük beszerzése előtt ezen látványosságokba menő választéket — minden kényszer nélkül — megnézni.

A cég bátorkodik ez alkalommal még külön női fehérnemű, teljes menyasszonyi kelengye, blouze és jupon osztályára — melyekből csakis a legválogatottabb dolgokat, azonban minden lehető árban, tartja raktáron — egész különösen figyelemztetni.

Minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Menyasszonyi szükségletnél kívánatra fehérneműk és mintagyűjtemények minden vétel kötelezettség és költség nélkül a házban bemutattnak.

T cz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, hogy **Ujvidék, Dunasuta 13. szám** alatt egy minden tekintetben modern

BUTOR-IPAR

gyáriraktárt nyitottam meg. 25 év óta gyakorolom a lakberendezési szakmát úgy helyben mint Budapesten és Bécsben, de ez ideig kizárólag a párnázás és díszítés részre szorítkoztam.

Összekötéseim folytán abba a kellemes helyzetbe jutottam, hogy a *butor-ipar* összes ágazatába tartozó gyáriraktárt rendeztem be, hol is minden az asztalos és kárpitos szakba vágó, valamint vasbutor, kép és tűlkör áruban nem különben teljes háló-, ebédlő, szalon- és uri szoba berendezést nagy választékban a legjobb és a legolcsóbb árban tartok.

Alázattal kérem a butort vásárló közönséget, hogy *butor-ipar* raktárom megtekintésével engem megtszteni kegyeskedjék.

Magamat jó indulatukba ajánlva és becses pártfogásukat kérve

kiváló tisztelettel

SCHÖN VILMOS.

II.—29. sz. 1908.

Kihirdetés.

Kihirdetem, hogy a következő két házasság egymással házasságot szándékozik kötni, u. m.:
Vőlegény: Quint Károly, családi állapota: nőtlen, állása (foglalkozása): szücs, vallása: róm. kath., életkora és születési helye: 1884. június 6. Nagyikinda, lakhelye: Klenak, Horvátország, szüleinek családi és utóneve: néhai Quint János és Mark Katalin. — **Menyasszony: Fridrich Krisztina**, családi állapota: hajadon, állása (foglalkozása): háztartás, vallása: ág. hit. evang., életkora és születési helye: 1890. december 12. Ujverbász, lakhelye: Ujverbász, szüleinek családi és utóneve: Fridrich Keresztély és Roos Zsuzsánna.

Felhívom mindazokat, a kiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról, vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy a kifüggesztési hely községi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Ujverbáson és a „Határőr“ című lapban.

Kelt Ujverbász, 1908. évi március hó 9-én.

Wagner György,
 anyakönyvvezető.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvénynél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsöléséknél, sőt léleképően használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **D. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz“**, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

MEGHIVÓ.

AZ „UJVIDÉKI SZAPPANGYÁR RÉSZEKÉNTÁRSASÁG“

rendes évi közgyűlését

1. évi március hó 29-én vasárnap tartja meg Ujvidéken a Teubner és Társa cég irodahelyiségeiben

Kossuth Lajos-utca 51. szám alatt

délelőtt 10 órakor

miről a t. részvényesek értesítettek.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1907-iki üzletéről.
2. Három felügyelő-bizottsági tag választása.
3. Az évi számadások megvizsgálása és a mérleg megállapítása.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény tárgyában határozat.
5. Esetleges indítványok.

Az alapszabályok 8. §-a szerint szavazni csak azoknak a részvényeseknek alapján lehet, melyek a közgyűlést megelőzőleg legkésőbb 8 nappal Teubner János ügyvezető igazgatósági tag kezéhez a társasági irodában (Kossuth Lajos-utca 51. szám) le nem járt szelvényeikkel együtt letétmenyestettek.

Az igazgatóság.

BUDAI KIRÁLY KESERŰVIZ

elsőrangú hashajtó
 Kapható minden fűszerkereskedésben. Rendelésnek eleget tesz az

Erzsébet-sósfürdő forrása

Budapest - Kelenföld. Telefon 40-84.

Női bajok, aranyér, kőszvény.

alhasi hántalmak, ált. vérbőség, májbajok és túlságos elhízás ellen páratlan hatással bír

otthoni használatra az

ERZSÉBET-SÓ,

mely 1 kg. dobozokban kapható drogériákban, gyógytárakban és nagyobb fűszerkereskedésekben.

Vidéki rendeléseknek pontosan eleget tesz az

ERZSÉBET-SÓSFÜRDŐ igazgatósága

Budapest - Kelenföld. Telefon 40-84.

11-14

Rohitschl - - - - - étvágyat gerjeszt
Tempelforrás az emésztést elősegíti és szabályozza az anyagcserét.

Nagybani raktár Magyarországra:
Hoffmann József, Budapest, IV. ker. 2-4 Bathy-utca 8.

Meghívó.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy **kedden, 1908. évi március hó 17-én** az „Erzsébet“ szálloda dísztermében

nagy jelmez purim-bált

rendezek, melyre t. Cimed becses családjával tisztelettel meghívatik.

Tisztelettel **Rosenberg Armin**, okl. táncmester.

Kezdeté este fél 9 órakor.

Belépti-díj: személyenkint 1 korona, családonkint (3 személy) 2 korona.

Csak meghívott hölgyeknek szabad a bemenet.

Jelmezzuhát kaphatni **Rosenberg táncmesternél.**

Akik nem akarnak jelmez ruhában megjelenni, megjelenhetnek egyszerű utcai öltözetben is.

Jegyek előre kaphatók **Kuborczy úr**

cukrászdájában.

Paratlan és osodás hatásu.

Hölgyek
 részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépitőszer a
Földes-féle
MARGIT crème

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mtelessor) és minden más bőrbajt. Kiszimítja a ráncokat és az arcot fehérre, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona

KIVÁLÓ TOILET-CIKKEK: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fill., Margit fogpó 1 kor., Margit-areviz 1 kor.

Kapható minden gyógyszerertárban, drogériában és fűszerkereskedésben. Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész **ARAD**

Főraktár Ujvidéken: Grossinger Károly, Flavaics Gábor, Vuits János gyógyszer. Klein O., drogúrístuál.

Övakodjunk utánzat ktol.

RETHY BELA
 PEKETEFCUKORKA
 BÉKÉSCSABÁN
 ÁRA 60 fillér.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy -féle cukorkánál.
 Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY-félet** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1. doboz 60 fillér.

Csak **RETHY-féle** fogadjunk el!

Szives tudomásul.

Van szerencsém a tisztelt közönségnek tudomására hozni, hogy márc. hó 1-től Ujvidéken mint kőműves-mester önállósítottam magamat és becses figyelmükbe ajánlom, hogy 18 évig Budapesten mint építőmunkavezető sok nagy lakház és gyárépítésnél ily minőségben működtem, a Rabitz-féle rendszert teljesen elsajátítottam s ezért ily munkákkal való megbízásáért esedezem.

Az esetleges megbízásokat a legnagyobb szakértelemmel és megelégedésükre végzem. Ujvidék, 1908. március hó 4.

Mély tisztelettel
CZOCZEK NÁNDOR,
kőműves-mester
Vásár-utca 17. szám alatt.

2267. sz. 1908.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Szent-József.

országos vásár

folyó évi március hó 19-étől bezárólag március hó 23-áig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra március 19-től, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1908. évi február hó 18-án.

A városi főkapitányságtól:
Beé Ferenc, főkapitány.

Előnyös vétel.

Használt, de még mindig jó karban levő ajtók és ablakok olcsón eladatnak.

Bővebbet nyujt Hahn Sándor, a Royal tulajdonosa, futaki-utca, 26. sz.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes térfűrészes	1 szelvény 12 korona
hoz (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 15 korona
olegendő, csak	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt feletele szalonruhához 20. — K.-ért, szintegy felöltőszövetet, turistalövedéket, selyemkangarint stb. stb. gyári áron küld a mint meg-bizható és szőlő cég mindenütt ismert postbiztosítási rakár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magányos élvez. ha szövetvásárlásukat közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igeu jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Akácfa — szőlőkaró,

mely tartósságánál fogva a legolcsóbb, kapható

Wolf és Trostler cégnél,

Ujvidéken.

Fatelep: Örmény-utca

Iroda. Duna-utca 6.

1-4.

LOKER VILMOS

Szakképzett mű- és látszerész.

UJVIDÉK, FŐ-UTCA 20. SZÁM.

Egyedüli szaküzlet.

Aki a szemét védeni akarja.

Aki jól akar látni.

Aki jó szemüveget vagy civkert akar venni: az forduljon

LOKER VILMOS, szakképzett optikus és mechanikushoz

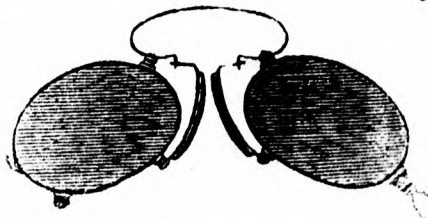
Ujvidék, Fő-utca 20. szám.

Ahol a szemek a legújabb apparátus segítségével szakszerűen megvizsgáltatnak. Csakis a legfinomabb kristályüveggel ellátott szemüveget szolgáltatok ki

Jó minőség, olcsó árak.

Villanyos házi osengő berendezés és évi karbantartás, jutányos árak.

Gramophon és lemezek, csakis elsőrendű gyártmányok.

Főüzlet Ferenc József-tér 3. szám.

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Főtér, saját ház Pazar berendezés, látványosság. Telefon 105.

Fűszer, csemege, sajt, saját termésű bor, liqueur, pezsgő, déligyümölcs, tea, rum, conservek, bonbonok, gyümölcs, vadak, hideg felvágott, francia hizott poulard csirke, ásványvíz a legnagyobb választék és legfinomabb minőségben a lehető legolcsóbb árakon.

Ozonnak és jourok részére hideg plattnik diszes elkészítését elvállaljuk.

Telefon rendelések azonnal eszközöltetnek.

Mauthner-féle

főzelék vetemény és virág magvak megérkeztek, csiraképeségükért jótállunk.

Kékkő- raffia hánca, ojtó-gummi és egyéb gazdasági cikk csakis legjobb minőségben, de legolcsóbb árban.

Vidéki rendeléseket ingyen csomagolásban a beérkezési napon adunk postára.

Kérjük üzletünk meglátogatását, akár vétel nélkül is.

Fióközlet: II. Rákóczi Ferenc-utca.

Számos éremmel kitüntetett szilvorum.

Szőlőbirtok Kamenlozán.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, válaléket, éjjeli izmádat.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenben „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárban. — Ára évenként 4.— korona